

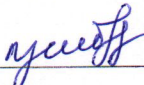
**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ИЛИМ, ЖОГОРКУ БИЛИМ БЕРҮҮ
ЖАНА ИННОВАЦИЯЛАР МИНИСТРЛИГИ**

**С.НААМАТОВ АТЫНДАГЫ НАРЫН МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИ**

**ТАБИГЫЙ ИЛИМДИК БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ДЕНЕ ТАРБИЯ
КАФЕДРАСЫ**

МАКУЛДАШЫЛДЫ

Окуу башкармалыгынын башчысы

 Ж.Ж.Усубалиева

“ 5 ” 09 2025 ж.

БЕКТЕМИН

Академиялык иштер бөлүмүнүн проректор

 К.О.Омурова

“ ” 2025 ж.

ЖУМУШЧУ ПРОГРАММА

Дисциплина: Өмүр коопсуздугу

Бакалаврды даярдоо багыты: 550100 «Табигый илимдик билим берүү»

Даярдоо профили: Биология

Академиялык даража: Бакалавр

Окуу формасы: күндүзгү

Нарын -2025

Бул дисциплинанын жумушчу программасы КР өкмөтүнүн 2021 -жылдын 21 сентябрындагы № 1578/1 буйругу менен бекиген 550100 "Табигый илимдик билим берүү" багытындагы мамлекеттик стандартынын талаптарына ылайык түзүлдү.

Жумушчу программаны түзгөн: асистент Нурулбекова Д.Т.

Жумушчу программа 2025-жылдын ___ сентябры №___ протоколу менен "Табигый илимдик билим берүү жана дене тарбия" кафедрасынын отурумунда талкууланды.

Кафедра башчысы: Н.И.Ибраева

ББП жетекчиси,
б.и.к. доцент Н.И.Ибраева

Жумушчу программа 2025-жылдын ___ сентябры №___ протоколу менен "Экономика жана табигый гуманитардык илимдер" факультетинин отурумунда талкууланды.

Декан : Э.М.Исраилов

1.Дисциплинанын аннотациясы:

Дисциплина негизги кесиптик окуу программасынын базалык бөлүгүнө кирет. Окуу планындагы дисциплинанын коду: **Б.3.1.4**

Кыскача мазмуну:Күнүмдүк турмушта келип чыгуучу кооптуу жана өзгөчө кырдаалдар. Өздүк коопсуздук,жана курчап турган айлана-чөйрөдөгүлөрдүн коопсуздугу.Коопсуз жашоо-тиричилик негиздери жана дарыгерге чейинки алгачкы жардам көрсөтүү.Социалдык мүнөздөгү кырдаалдарда коопсуздукту сактоо.

Дисциплинанын көлөмү жана жалпы эмгек сыйымдуулугу кредит (зачеттук бирдик), академиялык сааттардын саны, студенттер менен окутуучунун ортосундагы байланыш, өз алдынча иштери жана окутуунун баардык формалары төмөнкү таблицада көрсөтүлгөн.

2.Дисциплинанын жалпы көлөмү

Цикл	Сем	Кредит	Баардык сааттар	Аудиториялык сааттар			Өз алдынча иштөө	Жыйынтык текшерүү
				Лек	Прак	лаб		
Б.3КЦ	3	2	32	16	16	-	28	Зачет

Окуу дисциплинанын жумушчу программасы студенттерин билимине жана билгичтигине минималдуу талаптар коюлат, андан тышкары окуу сабактарынын түрлөрүн жана мазмунун аныктайт. Бул дисциплинадан студенттер андан ары кесиптик билимин улантууга, өздөштүрүүгө өбөлгө түзүлөт.

2.1Дисциплинанын окутуунун максаты;

Өмүр коопсуздугуна зыян келтирүүчү жашоо-тиричиликте келип чыгуучу факторлор жана табигый кырсыктарды алдын алуу иш чараларын, милдеттерин окутуу үйрөтүү

. 2.1.1.Дисциплинанын окутуунун милдети;

- күнүмдүк турмушта келип чыгуучу кырсыктарды алдын алуу;
- табигый кырсыктарды алдын алуу иш чараларын уюштуруу;
- кырсыктар каталган жерде жабыркагандарга дарыгерге чейинки алгачкы жардам көрсөтүүнү билүү;

2.1.2.Дисциплинанын пререквизиттери:

Калыптандырылган компетенциянын коду	Калыптандырылган компетенциянын мазмуну
Жалпы предметтик компетенция (ЖПК-15)	Табигый илимдердин өз ара байланышы жана көз карандылыгын түшүнүүсүнүн калыптанышуусу

3. Негизги билим берүү программасындагы дисциплинанын орду.

1. “Өмүр коопсуздугу» боюнча жумушчу программа МББС ЖКББ **550300-** «Филологиялык билим берүү» багыты боюнча жана **550700** - Педагогика жана окутууну технологиялары боюнча бакалаврларды даярдоодогу негизги билим берүү программасы болуп саналат. Дисциплина негизги кесиптик билим берүү программасынын, базалык бөлүгүнө кирет.
2. Дисциплинаны окуу планынын базалык бөлүгүнө тийешелүү экендиги НМУнун миссиясына, региондун талабына ылайык аныкталат.

Код	Компетенциянын мазмуну	Компетенциялардын түзүүчүлөрү	
ИК-6	Билим берүү процессинде ден-соолукту камсыз кылууда адамдын жашоосундагы коопсуздугунун шарттарын көрө билүүгө жөндөмдүү	Билүүсү	Адамдын жашоосунда ден соолукту камсыз кылууда, коопсуздуктун шарттарын биле алышат.
		Жөндөмдүүлүгү (аткара алат)	Адамдын өмүрүнө коопсуздук жаралган учурда жардам берүүгө жөндөмдүү.
		Ээ болуусу	Дарыгерге чейинки алгачкы жардам көрсөтүүнү, куткаруу чараларын билүүгө ээ болот.
ПК-3	Билим берүү процессинде жеке инсанга багыталган принциптерине ылайык, билим берүүнүн билим берүүдө туруктуу өөрчүшүн (сергек жашоого, жаратылышты коргоого жана туура пайдаланууга гендердик тенчиликке, инклюзия маданиятуулуктун көп түрдүүлүгүнө ж.б) калыптандырууга жөндөмдүү	Билүүсү	Билим берүү процессинде жеке инсанга багыталган принциптерин туруктуу өөрчүшүн биле алат.
		Жөндөмдүүлүгү (аткара алат)	сергек жашоого, калыптанат
		Ээ болуусу	Билим алуу менен бирге сергек жашоого ээ болушат.

3. Дисциплинаны өздөштүрүү менен студент өзүнө керектүү төмөндөгүдөй компетенцияларга ээ болот:

Код	Дисциплинанын аталышы	Семестр	Кредиттин көлөмү	Компетенциянын коду
Б.3.1.4	Өмүр коопсуздугу	3	2	ИК-6, ПК-3.

4. Дисциплинаны өздөштүргөндөн кийинки пландалган окутуунун жыйынтыгы.

550300 – Филологиялык билим берүү багытынын профили боюнча даярдалган бакалавр НББПнын максат-милдеттерине жана ЖКББ МББСда көрсөтүлгөн кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерине ылайык, инструменталдык (ИК-6), социалдык-инсандык жана жалпы маданиятуулук (СЛК-3) компетенцияларына ээ болууга тийиш.

4.1 Калыптанган компетенциялар

“Өмүр коопсуздугу” дисциплинасынан калыптанаган компетенциялар төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн.

4.2. Дисциплинаны өздөштүргөндөн кийинки жыйынтык.

Студент дисциплинаны өздөштүргөндөн кийин төмөндөгүдөй жыйынтыкка жөндөмдүү:

5. Дисциплинанын мазмуну жана түзүлүшү.

5.1. Дисциплинанын структурасы

Дисциплинанын көлөмү жана окуу иштеринин түрү.

Окуу иштеринин түрү	сааттын көлөмү
Окуу жүктөмү(баардыгы)	60
Аудиториялык жүктөм(баардыгы)	32
анын ичинен:	
лекция	16
практикалык	16
лабораториялык	
Студенттин өз алдынча иштери (баардыгы)	60
анын ичинен:	28
Практикалык жана лабораториялык иштерге отчет даярдоо.	10
Презентация слайд даярдоо.	18
Жыйынтык текшерүү: презентациясын жана отчетун коргоо, зачет.	

5.2. Окуу дисциплинасынын бөлүмдөрүнүн мазму

Дисциплинанын мазмуну жана тематикалык план

Бөлүмдүн темалардын аталыштары	Окуу материалынын мазмуну, лекция, практикалык иштер жана СОИ (3-семестр,1 – 2модуль)	Сааттык көлөм
1-Бөлүм	Киришүү.Өмүр коопсуздугунун предмети, тапшырмалары жана анын түзүлүштөрү, негизги түшүнүктөрү, классификациясы.	
Тема Өмүр коопсуздугунун предмети, тапшырмалары жана анын түзүлүштөрү, негизги түшүнүктөрү, классификациясы.	№1 лекция Өмүр коопсуздугунун предмети, тапшырмалары жана анын түзүлүшүн үйрөнүү.	1
	№2 лекция Өмүр коопсуздугун аныктоо жана негизги түшүнүктөрү.	1
	№3лекция Коркунучтун классификациясы жана андан коргонуу.	1
	№4 лекция Адам өмүрүнүн коопсуздугунун жана айлана-чөйрөнү коргоону жөнгө салуучу укук маселелери жана документтери.	1
	№5 лекция Психоактивдii заттардын адамдын ден соолугуна тийгизген таасири	1
	Практикалык иштер:	

	№1 практика Коопсуздукту камсыз кылуунун методдору, классификациясы, аныктамалары.(голоссорийлер)	1
	№2 практика Жарандык коргону кинин уюштуру жана ьткерии	1
	№3 практика Мектептеги балдар жана кызматкелердин коопсуздугу	1
	№ 4 практика ьзгьчь кырдаалдар жаатындагы ченемдик укуктук документтердин талкулоо	1
	№5 практика ПАЗдын тирлері жана анын зьяны	1
	Студентин ьз алдынча иши	
	1.ьмур коопсуздугунун предмети максаты, милдети. 2.Кыргыз Республикасынын конституциясы(Реферат, доклад даярдоо)	5

Бөлүмдүн темалардын аталыштары	Окуу материалынын мазмуну, лекция, практикалык иштер жана СОИ	Сааттык көлөм
2-Бөлүм	Адам жана сырткы фактор	
Тема. Адам жана сырткы фактор.	№6 лекция Адамды курчап турган жаратылыш чөйрөсү. Табигый кырсыктар (жер титирөө,өрт кырсыктары)	1
	№7 лекция Табигый кырсыктар(Суу ташкыны көчкүлөр,туман куюн, шамал),	1
	№8 лекция Адамга тышкы факторлордун анатомио-физиологиялык тийгизген таасири.	1
	№9 лекция Коркунучтуу жана жагымсыз факторлордон сактануу үчүн адамдын табигый системасы (табияты) жана сырткы чөйрөнүн абалын адамдын кабыл алуусу	1
	Практикалык иш:	
	№6 пр Кокусунан келип чыккан кырсыктардын жана алардын кесепеттерине алдын ала иш чаралар	1
	№7 пр Жер титирөө кырсыгын ьрт кырсыгын алдын алуу иш чаралары	1
	№8 пр Сел.Суу ташкыны алдын алуу	1

	№9 пр Жер көчкү.Кар көчкү кырсыктарын алдын алуу	1
	Студентин өз алдынча иши	
	Табигый кырсыктардын алдын алуу учуру, болгон учурда, кырсык болгондон кийин эмне кылуу керек деген темада . слайд, видео фильмдер жана ролдук оюндарды даярдоо.	13
Бөлүмдүн темалардын аталыштары	Окуу материалынын мазмуну, лекция, практикалык иштер жана СОИ	Сааттык көлөм
3-Бөлүм	Эмгек физиологиясынын негизги жана тиричилик аракетинин рационалдуу шарттары. Өзгөчө кырдаалдардагы өмүр коркунучу.	
Тема. Эмгек физиологиясы Өзгөчө кырдаалдардагы өмүр коркунучу	№10 лекция Ишкананы жайгаштыруунун негизги санитардык талаптары жана анын территориясын пландаштыруу.	1
	№11 лекция Турмуш тиричилик коопсуздунун негиздери	
	№12 лекция Биринчи медициналык жардам. (Сыныктын түрлөрү)	1
	№13 лекция Биринчи медициналык жардам (Кан агуу)	1
	№14 лекция Биринчи медициналык жардам. (эстен тануу, кома)	1
	№15 лекция Биринчи медициналык жардам. (көз, көөдөндүн жабыркалышы)	1
	№16 лекция Биринчи медициналык жардам (күйүк,ушук).	1
	Практикалык иш:	
	№ 10 пр Санитардык талаптардын олкодо аткарылышы	1
	№11пр Турмуш тиричилик коопсуздугун алдын алуу	1
	№12 пр Жабырлануучуга биринчи медициналык жардам көрсөтүү (Сыныктын түрлөрү)	1
	№13 пр Жабырлануучуга биринчи медициналык жардам көрсөтүү (Кан агуу)	1
	№14 пр Жабырлануучуга биринчи медициналык жардам көрсөтүү	1

	(эстен тануу, кома)	
	№15 пр Жабырлануучуга биринчи медициналык жардам көрсөтүү (көз, көөдөндүн жабыркалышы)	1
	№16 пр Жабырлануучуга биринчи медициналык жардам көрсөтүү (күйүк, ушук).	1
	Студенттин өз алдынча иши	
	Медициналык биринчи жардамдын түрлөрүн көрсөтүү Ролдук оюндар Слайд жасоо. Реферат	10
	Лекциялык сабактарга	16
	Практикалык сабактарга	16
	Студенттин өз алдынча иштөөсүнө	28

Студенттин өз алдынча иштеринин темалары.

№ п/п	СӨИнин темалары	Отчеттуулук формасы	Упайлардын саны
1.	Өмүр коопсуздугу предметинин мааниси максаты	Реферат жазуу, слайд даярдоо	5 упай
2.	КР эмгек кодекси	Статьялар менен таанышуу, Доклад жазуу, слайд даярдоо.	5 упай
3.	Табигый кырсыктар (жер титирөө) алдын алуу, болуп жаткан учурда сактануу, жер титирөө болгондон кийинки абал.	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
4.	Суу ташкыны, сел, алдын алуу, болуп жаткан учурда сактануу, сел болгондон кийинки абал.	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
5.	Кар көчкү жер көчкү алдын алуу иш чарасын уюштуруу	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай

6.	Табгый кырсыктардын алдын алууда жаны заманбап үй куруу	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
7.	Адам жана тышкы фактор	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
8.	Психоактивдүү заттар адамдын ден соолугуна тийгизген таасири	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
9.	Алкоголь адамдын өмүрүнө тийгизген таасири	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
10.	Репродуктивдүү ден соолук	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
11.	Биринчи медициналык жардам кан агууда	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
12.	Биринчи медициналык жардам автокырсыкта	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
13.	Биринчи медициналык жардам үшүк алууда	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
14.	Биринчи медициналык жардам күйгөндө	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
15.	Биринчи медициналык жардам омуртка тутуму жабыркаганда	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
16.	Биринчи медициналык жардам кол сынганда	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
17.	Биринчи медициналык жардам бут сынганда	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
18.	Биринчи медициналык жардам эс учун жоготкондо	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
19.	Биринчи медициналык жардам тамак аштан	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай

	ууланууда		
20.	Биринчи медициналык жардам дары дармектен ууланганда	Реферат жазуу, слайд даярдоо видеофильм	5 упай
Жыйынтыгы:			100 упай

6.БИЛИМ БЕРҮҮ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

6.1. Аудиториялык сабактарда колдонулуучу билим берүү технологиялары

«Өмүр коопсуздугу» окуу дисциплинасын өтүүдө аудиториялык сабактарда негизинен лекция практикалык, иштер басымдуу колдонулат. Лекция жана практиканын негизги милдети – студенттерди өмүр коопсуздугу дисциплинасынан түрдүү экстремалдык кырдаалдарды, биринчи жардам берүүнү, сергек жашоо образы менен тааныштыруу. Практикалык иштерде студенттер техногендик мүнөздөгү өзгөчө кырдаалдарды, жарандык коргонуунун мамлекеттик системасын жана ар түрдүү экстремалдык кырдаалдарды, биринчи медициналык жардам көрсөтүүнү биле алышат.. Андан тышкары студенттер социалдык мүнөздөгү өзгөчө кырдаалдарды аажыратып биле алышат.

6.2. Аудиториялык сабактарда колдонулуучу интерактивдүү билим берүүнүн усулдары

Практикалык сабактарды өтүү лекцияда берилген билимдерди бышыктоого жана студенттерди өз алдынча иштөөгө багыттоого арналат. Практикалык сабактар окутуунун интерактивдүү формаларын колдонуу менен өткөрүлөт, бул студенттерге каралып жаткан маселе боюнча өз көз карашын айтууга жана аны талкуу учурунда коргоого үйрөнүүгө жол ачат. Интерактивдүү усулдар билимди актуалдаштырууга, алынган жана маалыматка кызыкчылыктарына багытталган.

Билим берүүнү алга умтулуу усул;

Негизги терминдер – дисциплинага байланышкан ботаникалык терминдерди, кошуп сүйлөгөндү үйрөнүнүн түрү.

Аргументтүү эссе – аргументацияны камтыган жазуу иши, мында автор кайсы бир жобону далилдейт.

Кластер – идеяларды ыргытуу, ойлорду чогултуу жана белгилөө аркылуу ишке ашырылат.

Мээге чабуул – чыгармачыл активдүүлүккө жана натыйжалуулукка дем берүүчү усул. Бир нерсени тез эске түшүрүү жана чечүү ыкмасы.

Жаны маалыматы ойлонууга түрткү берген усул;

Кызыктуу лекция – студенттердин жана окутуучунун окуу жана илимий маалыматын үстүнөн ой жүгүртүүсү. Окутуучу маалыматы берип жатканда, студенттер маалымат менен бири бири менен өз ара

пикирлешүүсүүчүн атайын тыныгуу талап кылынган интерактивдүү лекция.

Дискуссия – туура ыкмаларды гана колдонуп, акыйкаттыкка жетүүгө багытталган талаш. Бул тематикалык жана формасы корректтүү полемика. Анын максаты түрдүү көз караштарды кароо, акыйкаттыкты издөө, табуу болуп саналат.

Студенттин ой жүгүртүүсүнө түрткү берген интерактивдүү усул;

Жуптарда иштөө – проблеманы, суроону жуп-жуп болуп талкуулоо. Тайпада иштөөнүн бир бөлүгү, этабы болуп саналат.

Кайчылаш дискуссия – эки ача суроонун негизинде, эки тараптын өз аргументтерин (жүйөөлөрүн) кезек менен келтирүүсү түрүндө так уюштурулган дискуссия.

Кичи топтордо иштөө – үч-жети кишиден турган топторго биригип, бир максатты көздөп, баарлашууда жана биргелешкен ишмердүүлүктө кызыкчылыктары менен керектөөлөрү окшош болгон окуу иш-аракети. Белгилүү бир ишти аткаруу үчүн бир нече адамдын биригүүсү менен жүзөгө ашат.

Түрдүү булактар боюнча баяндама – изилдөө керек болгон суроолорду жана ошол суроолорго ар кыл булактардан (окуу-усулдук, илимий ж.б.) табылган жоопторду камтыган жадыбалдын негизинде жазуу ишине даярдануунун ыгы. Студенттер тема боюнча суроолорду коюшат да, түрдүү китептерден аларга жооптор издешет.

Эссе – конкреттүү себеп же маселе боюнча жекече таасирлер менен пикирлерди чагылтуучу, баяндоонун предметин аныктоого жана аягына чыгарууга талаптанбаган, көлөмү чакан жана композициясы эркин прозалык чыгарма. Темага карата жекече мамиле ачылат.

7. ЖЕТИШҮҮНҮ КҮНДӨЛҮК ТЕКШЕРҮҮНҮН, АРАДАГЫ АТТЕСТАЦИЯНЫН ЖАНА ОКУУ ДИСЦИПЛИНАСЫНДА ИШКЕ АШЫРЫЛУУЧУ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРДЫН БААЛООЧУ КАРАЖАТТАРЫ

550300 – «Филология» билим берүү жана 550700 «Педагогика» багытынын ЖКББ МББСнын талаптарына ылайык студенттердин жекече жетишүүсүнүн дисциплина боюнча окутуунун натыйжаларына ылайыктыгын аттестациялоо үчүн баалоочу каражаттары түзүлгөн (1-тиркеме). Ага 1-2-модулдун суроолору, ошол суроолор боюнча түзүлгөн тест жана экзамендик суроолор кирет.

8. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАСЫ БОЮНЧА ТЕКШЕРҮҮЧҮ-БААЛООЧУ ИШМЕРДҮҮЛҮКТҮ УЮШТУРУУ

Дисциплинаны өздөштүрүүнүн натыйжаларын текшерүү жана баалоо окутуучу тарабынан практикалык сабактарды өтүү, ошондой эле студенттердин өз алдынча иштерди аткаруу, модулдук, тесттик текшерүү жүзөгө ашырылат. Практикалык сабактардын мазмуну боюнча ар бир практикалык сабакта оозеки сурамжылоо (күндөлүк текшерүү) жүргүзүлүп, студенттердин оозеки жоопторусалттуу шкалада да, упайлык шкалада да бааланат (мисалы, “эң жакшы” – 86-100 упай, “жакшы” – 76-85 упай, “орто”

– 60-75 упай, “жаман” – 0-59 упай). Модулдук текшерүү жана арадагы аттестация (экзамен) оозеки формада өткөрүлүп, ал үчүн үч суроодон турган билеттер даярдалат. Билеттер теориялык маселелерди да, практикалык мүнөздөгү тапшырмаларды да камтышат. Студенттердин билеттердин суроолоруна берген жооптору салттуу шкалада да, упайлык шкалада да бааланат (мисалы, “эң жакшы” – 86-100 упай, “жакшы” – 76-85 упай, “орто” – 60-75 упай, “начар” – 0-59 упай). Студенттердин практикалык сабактардан жана эки модулдан топтогон упайлары жыйынтыктоочу бааны коюу үчүн жетиштүү болсо, алар арадагы аттестациядан (экзаменден) бошотулат.

Окутуунун натыйжалары (өздөштүрүлгөн билимдер, билгичтиктер, көндүмдөр)	Окутуунун натыйжаларын баалоонун формалары жана усулдары
<p>Дисциплинаны окуп-үйрөнүүнүн натыйжасында студент билүүгө тийиш:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Табигый мүнөздөгү өзгөчө кырдаалдар. - Социалдык мүнөздөгү өзгөчө кырдаалдар.; - Ар түрдүү экстремалдык кырдаалдар -Өтө коркунучтуу инфекциялык оорулар. 	<p>Лекциялык жана практикалык сабактар үчүн дептерди текшерүү жана баалоо. Күнүмдүк практикалык сабактарда студенттерди оозеки сурамжылоолор аркылуу билимдерди баалоо</p> <p>Даярдалган билеттер боюнча оозеки формада модулдук текшерүү, тест жана арадагы аттестация (экзамен) өткөрүү жана алардын натыйжаларын баалоо</p>

Студенттин дисциплина боюнча модулдагы, баа коюлуучу зачеттогу (экзамендеги) жоопторун баалоо

Модулдун баа коюлуучу зачеттун (экзамендин) басы		Билимдерге коюлуучу талаптар
Упайлар менен	Салттуу баалоо	
86 - 100	5 – «эң жакшы»	<p>«Эң жакшы» деген баа студентке, эгер ал программанын материалын терең өздөштүрсө, аны толук, ырааттуу, так баяндаса, теорияны практикага тыгыз байланыштыра билсе, билимдерин тапшырмаларды, суроолорду ж.б. аткарууда эркин колдонсо, тапшырманын түрүн өзгөрткөн учурда жооп берүүдөн кыйналбаса, практикалык тапшырмаларды аткаруунун ар тараптуу көндүмдөрү менен ыкмаларына ээ болсо коюлат. Баа коюуда окуу дисциплинасына ылайык келүүчү компетенциялардын калыптангандыгы эске алынат.</p>

76 - 85	4 – «жакшы»	«Жакшы» деген баа студентке, эгер ал материалды бекем билсе, аны мазмундуу баяндаса, практикалык, лабораториялык менен тапшырмаларды чечүүдө теориялык жоболорду туура колдонсо, аларды аткаруунун зарыл көндүмдөрү менен ыкмаларына ээ болсо коюлат. Баа коюуда окуу дисциплинасына ылайык келүүчү компетенциялардын калыптангандыгы эске алынат.
60 - 75	3 – «орто»	«Орто» деген баа студентке, эгер ал негизги материалдын гана билимдерин билсе, бирок анын деталдарын өздөштүрбөсө, так эместиктерге, анчалык туура эмес аныктамаларга жол берсе, практикалык иштерди аткарууда кыйынчылыктарга кабылса. Баа коюуда окуу дисциплинасына ылайык келүүчү компетенциялардын калыптангандыгы эске алынат.
0 - 59	2 – «начар»	«Начар» деген баа студентке, эгер ал программалык материалдын чон бөлүгүн билбесе, маанилүү каталарга жол берсе, практикалык иштерди ишеничсиз, чоң кыйынчылыктар менен аткарса коюлат. Баа коюуда окуу дисциплинасына ылайык келүүчү компетенциялардын калыптангандыгы эске алынат.

Студенттин өз алдынча ишин баалоо

Студенттин өз алдынча ишининбасы		Өз алдынча иштин аткарылыш деңгээлине коюлуучу талаптар
Упайлар менен	Салттуу шкалада	
86-100	5 – «эң жакшы»	«Эң жакшы деген» баа студентке, эгер ал аткарган өз алдынча ишинин мазмуну темага толук ылайык келсе, ырааттуу баяндалса, фактылык каталар болбосо, сөздүгүнүн байлыгы, сөздөрдү так пайдалануусу менен айырмаланса, тексттен 1 же 2 грамматикалык ката кетсе, слайд жазоодо, реферат жазууда сапатуулугу мааниси эн жогору болсо коюлат.
76-85	4 – «жакшы»	«Жакшы» деген баа студентке, эгер ал аткарган өз алдынча ишинин, мазмуну негизинен жеткиликтүү болсо, темадан четтөөлөр анча маанилүү болбосо, 2 же 3

		грамматикалык ката кетсеслайд жазоодо, реферат жазууда мааниси жакшы болсо коюлат
60-75	3 – «орто»	«Орто» деген баа студентке, эгер ал темадан аткарган өз алдынча ишинин мазмуну өтө олуттуу четтөө болсо, мазмуну негизинен жеткиликтүү, 4 грамматикалык ката кетсе, реферат жазууда слайд жазоодо маанисиз сүрөттөр коюлса коюлат.
0-59	2 – «жаман»	«Жаман» деген баа студентке ишинин мазмуну темага ылайык келбесе, эгер ал темадан аткарган өз алдынча ишинин мазмуну өтө олуттуу четтөө болсо, слайд жазоодо, реферат жазууда маанисиз жазалса, грамматикалык каталар көп кездешсе коюлат.

9. КАЛТЫРЫЛГАН САБАКТАРДЫ КАЙРА ТАПШЫРУУНУН ТҮРЛӨРҮ ЖАНА ФОРМАЛАРЫ

Студент аудиториялык сабактарга катышпаган учурда (лекциялык же практикалык сабакка), ал ошол аудиториялык иштин (лекциянын же практикалык сабактын) программасын жана мазмунун өз алдынча өздөштүрүп, жумушчу дептерине өзү калтырган лекциянын конспектисин жазып окутуучуга көрсөтөт, ошондой эле жумушчу дептерине өзү калтырган практикалык сабактын суроолоруна окуу-усулдук, илимий адабияттардан жоопторду таап жазып, аны окутуучуга оозеки тапшырат, өзү калтырган тема боюнча СӨИ (студенттин өз алдынча ишин) аткарып, аны окутуучунун астында коргойт. Эгер модулга же зачетко чейин ушул иштерди аткарбаса, студент модулдук текшерүүгө жана зачетко киргизилбейт. отработка

10. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК КАМСЫЗДООСУ

Окуу аудиториясы, компьютердик класс, доска, маркер, бор ж.б. каражаттар.

11. СУНУШТАЛГАН АДАБИЯТТАР

Негизги адабият 1. Арустамов М. Н. «Безопасность жизнедеятельности» М.: ВШ, 2000. 2. Безопасность жизнедеятельности. Под обшей редакцией С.В. Белова. М.: ВШ, 1999. 3. Браун Д.Б. Анализ и разработка систем обеспечения техники безопасности. М.: Машиностроение, 1979.-359 с.

4. Занько Н.Г., Корсаков Г.А., Малаян К.Р. и др. Безопасность жизнедеятельности. Учебное пособие. С.-Петербург: Изд. ЛТА, 1996. -231 с.

5. Хенли Д., Кумамото Х. Надежность технических систем и оценка риска. М.: Машиностроение, 1984.- 528 с.

**Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №1**

1. Омур коопсуздугу предметинин мааниси максаты жана милдети
2. КР эмгек кодекиси
3. Биринчи медициналык жардам автокырсыкта

**Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №2**

1. Табыгый кырсыктарды алдын алуу
2. Психоактивдуу заттардын адамдын омуруно тийгизген таасири
3. Биринчи медициналык жардам кан агууда

**Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №3**

1. Алькоголдун адамдын омуруно тийгизген таасири
2. Жер кочку кантип пайда болот
3. Биринчи медициналык жардам ушук алууда

**Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №4**

1. Дем алуу органдарынын тузулушу
2. Сел суу ташкыны кантип пайда болот
3. Биринчи медициналык жардам ток тартканда

**Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №5**

1. Заманбап уйлордун курулушу
2. Репродуктивдуу ден соолук
3. Биринчи медициналык жардам сыныкта

**Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №6**

1. Кулак органынын тузулушу
2. Кар кочку кантип пайда болот жана алдын алуу
3. Биринчи медициналык жардам омуртка тутуму жабыркаганда

**Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №7**

1. Адам жана тышкы фактор
2. Жер титироо алдын алуу
3. Биринчи медициналык тамак аштан жардам уулунганада

Табыгий илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №8

1. Ондуруштук чойродо адамдын ден соолугуна тийгизген таасири
2. Цунами
3. Биринчи медициналык жардам дары дармектен ууланганда.

Табыгий илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №9

1. Адам жана тиричилик чойро
2. Катуу шамал бороон
3. Биринчи медициналык жардам кол сынганда

Табыгий илимдик билим беруу кафедрасы
«Омур коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №10

1. Орт кырсыктары алдын алуу
2. Теникалык каржаттардан сактануу жана алдын алуу
3. Биринчи медициналык жардам эс учун жоготкондо

Табыгий илимдик билим беруу кафедрасы
«Омур коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №11

1. Жолдо журуунун эрежеси (светафор, зебра)
2. Селден сактануу жана алдын алуу иштери
3. Биринчи медициналык жардам корсотуунун мааниси.

Табыгий илимдик билим беруу кафедрасы
«Омур коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №12

1. Ондуруштук санитария
2. Табыгий кырсыктарга кайсы факторлор кирет
3. Биринчи медициналык жардам ток тартканда

Табыгий илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №13

1. Зьяндуу заттар деген эмне жана канчага болунот?
2. Климатын озгорушу
3. Химиялык заттар менен жабыркаганда эмне кылуу керек. (кислота менен иштоодо)

Табыгий илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №14

1. Антропогендик таасирлерге мисал келтир
2. Вулкан, магма
3. Биринчи медициналык жардам баш соок жабыркаганда

Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №15

1. Ден соолукка таасир этуучу факторлор
2. Парникттик эффект
3. Химиялык факторлодун адамдын организимине тийгизген таасири

Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №16

1. Физикалык факторлор
2. Кислоталык жаан
3. Сырткы чойро жаратылыш климаттык шарт

Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №17

1. Биологиялык факторлор
2. Жугуштуу оорулардан алдын алуу жана адамдын ден соолугуна тийгизген таасири
3. Вич инфекциясы

Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №18

1. Психофизикалык факторлор
2. Ондуреш жаракатарынын себептери
3. Циклон жана анти циклон

Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №19

1. Табыгый кырсыктар деген тушунук
2. Омур коопсуздугу
3. Адам жана жаратылыш

Табыгый илимдик билим беруу кафедрасы
«Ємїр коопсуздугу» дисциплинасы
Экзамендик билет №20

1. Тамеки тартуу, наркотик адамдын ден соологуна тийгизген таасири
2. Жашоонун сергек мунозу
3. Орт кырсыктарынан алдын алуу иштери.

